

2) Так как для организационного климата важным являются отношения между администрацией и сотрудниками, а также между начальниками и подчиненными, то для его улучшения особое внимание необходимо уделять:

- интеграции целей предприятий и личных целей сотрудников;
- демократическому функционированию предприятий индустрии туризма и возможности максимального участия сотрудников в ее деятельности;
- равноправию и проведению справедливой политики и практики в отношении сотрудников;
- взаимному доверию, вниманию и поддержке на различных уровнях предприятий индустрии туризма;
- открытому обсуждению конфликтов и стремлению избежать конфронтации;
- признанию потребностей и ожиданий сотрудников, их индивидуальных особенностей и различий;
- проявлению внимания к условиям труда сотрудников. Выяснить как именно хотели бы улучшить условия труда, и предпринять все усилия для решения обозначенных проблем;
- обеспечению возможности личного развития и карьерного роста;
- чувство приверженности и лояльности по отношению к организации, каждый сотрудник должен ощущать себя значимым и важным ее членом.

3) «Обезоруживание» выявленного неформального лидера. Для этого необходимо отметить старание и работу неформального лидера путем награждения его грамотой и денежной премией или ценным подарком на общем собрании коллектива.

4) Для сокращения числа конфликтных ситуаций и совершенствования их процесса следует уделять внимание таким чертам предприятий как характер властной структуры, организация работы, модели коммуникации, официальным правилам и положениям.

5) Для урегулирования конфликта большое значение могут также иметь надлежащий стиль лидерства и метод управления, основанный на участии и поддержке, что проявляется как демонстрация чувства уважения и доверия, стимулирования самосовершенствования подчиненных, создание атмосферы сотрудничества.

6) Уделять большое внимание стимулированию труда и мотивации сотрудников. Проводить награждения, приуроченные к определенным датам с вручением денежных премий и ценных призов.

Источники и литература:

1. Гришина Н. В. Психология межличностного конфликта: Автореф. дис. докт. псих. наук. / Гришина Н. В. – СПб : изд-во «СПбГУ», 2007. – 159 с.
2. Дмитриев А. В. Конфликтология / Дмитриев А. В. – М. : «Гардарика», 2008. – 318 с.
3. Желтухин А. И. Социологическая концепция конфликта: Социологические исследования. / Желтухин А. И. – М. : «ЮНИТИ», 2008. – № 4. – С. 140-144.
4. Запрудский Г. В. Социальные конфликты. Политологический аспект. / Запрудский Г. В. – Ростов н/Д : «Феникс», 2007. – 120 с.
5. Зайцев А. К. Социальный конфликт. / Зайцев А. К. – М : «Академия», 2007. – С. 62 - 63.
6. Зигерт В. Руководитель без конфликтов. / Зигерт В., Ланг Л. – М. : «Экономика», 2007. – 216 с.
7. Малиновский П. А. Методы оценки персонала. / Малиновский П. – Минск : «РИВШ», 2010. – С. 129-130.
8. Меньшова В. Н. Конфликтология. / Меньшова В. Н. – Новосибирск : «СибАГС», 2008. – С. 41.
9. Моргунов Е. Б. Конфликт : предотвращение и управление. / Моргунов Е. Б. – М. : «Инфра-М», 2007. – 187 с.

Чернецька С.А.

УДК 330.338.658

ЗНАЧЕННЯ АНАЛІЗУ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. В статті проведений аналіз ефективності використання активів підприємства на прикладі Міністерства оборони України «Євпаторійського центрального клінічного санаторію».

Ключові слова: Фінансово-господарська діяльність, державне підприємство, активи, фінансовий менеджмент, ефективність фінансово-господарської діяльності, фінансова звітність, коефіцієнт.

Аннотация. В статье проведен анализ эффективности использования активов предприятия на примере Министерства обороны Украины «Евпаторийского центрального клинического санатория».

Ключевые слова: Финансово-хозяйственная деятельность, государственное предприятие, активы, финансовый менеджмент, эффективность финансово-хозяйственной деятельности, финансовая отчетность, коэффициент.

Summary. In the article the analysis of efficiency of the enterprise assets on the example of “Evpatoria Central Clinical Sanatorium” of the Ministry of Defense of Ukraine is conducted.

Key words: financial and economic activity, state enterprise, assets, financial management, efficiency of financial and economic activity, financial statements, coefficient.

Актуальність теми. На сучасному етапі підприємства державного сектору економіки, а особливо підприємства, які працюють в сфері рекреаційних послуг, мають проблеми, які пов'язані з специфікою

їхньої діяльності. Поглиблений та фаховий аналіз фінансово-господарської діяльності підприємств санаторно-курортного комплексу може вчасно виявити та попередити можливу збитковість та запобігти банкрутству.

Аналіз фінансово-господарської діяльності має фундаментальне значення для забезпечення сталого функціонування та розвитку будь-якого підприємства. Зазначений аналіз дає змогу вчасно реагувати на несприятливі внутрішні та зовнішні фактори, які заважають нормальному функціонуванню підприємства. Одним з найважливіших напрямків аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства є аналіз ефективності використання активів. Активи – це ресурси, використання яких має в майбутньому призвести до отримання прибутку, а отже, ефективність використання активів підприємства є, так званим «лакмусовим папірцем» досягнення підприємством основної своєї мети – отримання прибутку.

Постановка наукової проблеми. Через брак коштів на фінансування десятки військових санаторіїв були переведені на самокупність, і фактично, залишилися сам на сам з економічними проблемами. Багато санаторіїв були визнані банкрутами і припинили своє існування, а їхні фонди були за безцінь викуплені комерційними структурами. Слід зазначити, що санаторні заклади інколи виводились з державної власності шляхом їх навмисного банкрутства. Все вищезазначене стало можливим через не проведення Міністерством оборони України аналізу ефективності фінансово-господарської діяльності підприємств, які знаходились в сфері його управління. Як наслідок, підприємства були безповоротно втрачені, а державі було завдано значних збитків.

Якісний, а головне вчасний аналіз фінансово-господарської діяльності міг би не допустити виведення з державної власності та розкрадання активів підприємств.

В статті буде піднято питання аналізу ефективності використання активів Міністерства оборони України «Євпаторійського центрального клінічного санаторію».

Аналіз останніх досліджень та публікацій: Питання аналізу ефективності фінансово-господарської діяльності підприємств санаторно-курортного напрямку діяльності досить широко висвітлені в працях як вітчизняних, так і закордонних вчених, однак санаторії, які знаходяться в сфері управління Міністерства оборони України були досліджені недостатньо.

Виклад основного матеріалу. Активи — це все чим володіє підприємство (готівка, дебіторська заборгованість, обладнання та майно підприємства). Існує три види активів:

- оборотні активи — готівка та кошти, запаси, які можуть бути досить швидко трансформовані в готівку (як правило, протягом року);
- основні фонди з довгим терміном служби, що використовуються підприємством при виробництві товарів і послуг (наприклад, будівлі, споруди, земля, обладнання);
- інші активи, які включають такі нематеріальні активи, як патенти і торгові знаки (що не мають натурально-речової форми, але цінні для підприємства), капіталовкладення в інші компанії або довготермінові цінні папери, «витрати майбутніх періодів» і різні інші активи (в залежності від профілю того чи іншого підприємства).

З метою визначення ефективності використання активів підприємства, в статті буде розглянутий аналіз ефективності використання активів Міністерства оборони України «Євпаторійського центрального клінічного санаторію» за 2012 рік. Основним джерелом інформації для проведення нашого дослідження була бухгалтерська звітність підприємства за 2012 рік.

Проаналізуємо структуру активів Євпаторійського центрального дитячого клінічного санаторію.

У структурі сукупних активів підприємства найбільшу питому вагу займають необоротні активи. На початок звітної періоду вони склали 94,02% в структурі активу підприємства. На кінець звітної періоду їх питома вага склала 92,73%. Євпаторійський центральний дитячий клінічний санаторій має так звану " важку" структуру активів. Виходячи із специфіки діяльності підприємства - це є нормою. "Важка структура" свідчить про значні накладні витрати і високій чутливості до зміни виручки. Проте в порівнянні з попереднім звітним періодом доля необоротних активів в майні підприємства знизилася на 1,29 відсотків.

Така зміна свідчить про прискорення оборотності активів санаторію і є позитивним чинником.

Вартість оборотних активів санаторію виросла на 910,00 тис. грн Темп зростання склав 25,79%. При цьому збільшилася доля оборотних активів в структурі активів на 1,29 відсотка. Це може свідчити про розширення господарської діяльності або про уповільнення оборотності обігових коштів.

Простежимо зміни окремих статей оборотних активів в таблиці 1.

Таблиця 1. Аналіз структури обігових коштів Євпаторійського центрального дитячого клінічного санаторію

Найменування статті	На початок звітної періоду		На кінець звітної		Зміни		
	Абсолютні величини	Відносні величини	Абсолютні величини	Відносні величини	в абсолютних величинах	в структурі	Темпи росту, %
II. Оборотні активи							
Запаси	1762721,91	46,69	1740462,01	37,1	-22259,9	-9,59	98,74
Незавершене виробництво		0	0	0	0	0	-
Товари	0	0	0	0	0	0	-
Дебіторська заборгованість	7287,55	0,19	27579,78	0,59	20292,23	0,4	378,45
Грошові засоби и	1758552,59	46,58	2670522,43	56,87	911969,84	10,29	151,86

їх еквіваленти							
Поточні фінансові інвестиції	0	0	0	0	0	0	-
Інші оборотні активи	0	0	0	0	0	0	-
I того по розділу II.	3528562,05	93	4438564,22	95	910002,17	1	125,79

Як видно з таблиці 1, як на початок, так і на кінець звітнього періоду найбільший вклад у формування оборотних активів внесли грошові кошти і їх еквіваленти. Значну частину активів Євпаторійського центрального дитячого клінічного санаторію складають грошові кошти і їх еквіваленти. Їх приріст склав 10,29%%. Це свідчить про поліпшення стану санаторію із споживачами послуг і, само собою, є позитивною зміною. Дебіторська заборгованість в аналізованому періоді виросла на 20,29 тис. грн.

Важливим активом санаторію, який потребує особливої уваги є дебіторська заборгованість. Зростання дебіторської заборгованості в санаторії зумовлено активізацією діяльності Підприємства в 2012 році порівняно з 2011 роком. Дебіторська заборгованість, яка рахується поточною, фактично є простроченою, а ніяких дій з приводу стягнення вказаної заборгованості керівництвом санаторію не здійснюється. Аналіз структури та динаміки дебіторської заборгованості у Таблиці 2.

Основним показником, який характеризує ефективне використання активів санаторія є коефіцієнт доходності активів. Цей коефіцієнт показує частку сукупного доходу в одній гривні вартості активів. І хоча для санаторію в 2012 році цей показник залишається досить низьким, а саме 0,24, збільшення його в динаміці є позитивною тенденцією. Таблиця аналізу доходності активів у Таблиці 2.

Таблиця 2. Аналіз доходності активів.

№ з/п	Найменування показників	Форма звітності, код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн.	На кінець звітнього періоду, тис. грн.	Абсолютне зростання, тис. грн. (гр. 5 - гр. 4)	Коефіцієнт зростання (гр. 5/гр. 4)	
1	Вартість активів підприємства	ф. 1 ряд. 280	16029	15654	-375	0,98	(К _{в.а})
2	Сукупний дохід	ф. 2 ряд. 035 + ряд. 060 + ряд. 110 + ряд. 120 + ряд. 130 + ряд. 200	1346	3764	2418	2,8	(К _{с.д.})
3	Різниця у значеннях коефіцієнтів	*	*	*	2793	1,82	(К _{с.д.} - К _{в.а.})
4	Сума сукупного доходу на 1 грн. вартості активів (К _{д.а.})	*	0,08	0,24	0,16	3	(К _{д.а.})

Як видно з таблиці 2, частка сукупного доходу санаторія в одній гривні вартості активів збільшилась на протязі 2012 року втричі.

Про покращення ефективності використання активів Підприємства свідчить і зменшення порівняно з 2011 роком чистого збитку з 582,0 тис. грн. до 52 тис. грн.

Висновки. Проведений аналіз ефективності використання активів санаторія Міністерства оборони України «Євпаторійського центрального клінічного санаторію» показав, що в цілому спостерігаються позитивні тенденції підвищення ефективності використання активів. І хоча частка сукупного доходу в одній гривні вартості активів залишається досить низькою збільшення її в динаміці дає змогу сподіватися на поступове підвищення фінансової ефективності санаторія. Підвищення ефективності використання активів санаторія має бути досягнута тільки шляхом збереження позитивних тенденцій 2012 року, а саме збільшити завантаженість санаторія в зимові місяці, а також поступовий розвиток інфраструктури санаторію з метою надання послуг санаторно-курортного лікування. Отже, збільшення завантаженості санаторія є пріоритетним напрямом для розвитку євпаторійського санаторію.

Джерела та література:

1. Кононенко О., Махонько О. Аналіз фінансової звітності. – 4-те вид., перероб. і доповн. – Х. Фактор, 2006.;
2. Методика аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, затверджена Наказом Міністерства фінансів України від 14.02.2006 №170.
3. І. О. Федоров. Оцінка ефективності фінансово-господарської діяльності підприємств санаторно-курортного комплексу : Суми – 2002 р.

**СОВРЕМЕННЫЕ АСПЕКТЫ УПРАВЛЕНИЯ
ПРЕДПРИЯТИЕМ И РАЗВИТИЕ
БАНКОВСКОГО ДЕЛА:
ТЕНДЕНЦИИ, ПРОБЛЕМЫ, ПЕРСПЕКТИВЫ**